

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

15 september 2026

Inleiding

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft via een dwarsdoorsnede van de begroting inzicht in de mate van onderhoud en de financiële lasten die daarmee gepaard gaan. Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Een helder en volledig overzicht is daarom van belang voor een goed inzicht in de financiële positie. In deze paragraaf onderhoud kapitaalgoederen worden de volgende beheer- of assetgroepen opgenomen: riolering, civiele kunstwerken, wegen, water, groen, spelen, sport, (straat)meubilair, openbare verlichting en verkeersregelininstallaties (VRI).

Beheerplannen 2026 - 2030

De eerdere beheerplannen liepen tot en met jaar 2025. In de actualisatie van de beheerplannen zijn de huidige stand van het areaal en alle vastgestelde kaders geïnventariseerd en worden alle mechanismen van het assetmanagement beschreven. In de nieuwe beheerplannen worden nog geen begrotingswijzigingen meegenomen. Immers een begroting wijzigt alleen na besluitvorming, waarbij de veranderende omstandigheden en over hoe met deze veranderingen om te gaan worden betrokken. In de looptijd van de nieuwe beheerplannen van 5 jaar zullen de gewijzigde omstandigheden in de planning & control documenten worden voorgelegd.

Gevolgen begroting

De begroting van 2027 is gelijk aan die van 2026 inclusief de vastgestelde begrotingswijzigingen. De nieuwe beheerplannen geven dus geen meerjarige doorkijk voor begrotingswijzigingen. Afwegingen moeten altijd op basis van onder andere nieuwe arealen, nieuwe bevindingen (inspecties), wensen van college en/of raad, veranderingen in richtlijnen en wet- en regelgeving worden voorgelegd, zodat een integrale afweging op basis van prestaties, kosten en risico's mogelijk is. De nieuwe beheerplannen vormen een ontwikkelagenda waarmee rekening gehouden kan worden.

Vaststelling beheerplannen

De beheerplannen, bestaande uit één Integraal beheerplan openbare ruimte met factsheets per assetgroep, zijn in december 2025 afgerond. Bestuurlijke besluitvorming is voorzien in november 2026.

Beleidskader

De vastgestelde Visie Buitenruimte is vertaald naar beheerplannen voor de verschillende kapitaalgoederen. Hierin zijn de financiële middelen ten behoeve van het regulier onderhoud, storingsonderhoud, het planmatig (groot)onderhoud alsmede de benodigde vervangingsinvesteringen opgenomen. De kapitaalgoederen worden conform de vastgestelde beheerplannen beheerd.

Ontwikkelingen 2027

Areaaluitbreiding

In 2027 worden weer diverse mutaties in het areaal verwacht. Zo is een deel van buurtschap Crailo nu bewoond en in gebruik. Het beheer van dit nieuwe areaal is nog belegd bij de Tijdelijke Beheerorganisatie Crailo. Ook in Krijgsman zullen weer deelopleveringen plaatsvinden in 2027 die dan in beheer komen. Enkele kleinere gebieden zijn ook in 2027 voorzien.

Beeldkwaliteit

De beeldkwaliteit, een belangrijk kader voor de verzorging van de openbare ruimte, is vastgesteld op beeldkwaliteit C. De beeldkwaliteit wordt door externe inspecteurs gemeten. Het wordt gebruikt voor bijsturing, indien nodig, daar waar beeldkwaliteit (tijdelijk) buiten norm valt. Met name seizoensinvloeden en het gebruik van de openbare ruimte maakt dat er fluctuaties in de scores zijn.

Riolering

In 2026 wordt een nieuw Rioleringsprogramma opgesteld.

Grootschalige vervanging

De voorbereidingen voor de vervanging van de riolering in de H.A. Lorentzweg/Prinses Beatrixplantsoen en de Herenstraat te Bussum en de Weesperweg, Vestingplein, entree Muiden zuidwest en Muiden vesting te Muiden zijn gestart. Een deel van de projecten hangt samen met werkzaamheden aan de verharding (wegen).

De uitvoering van de meerjarenplanning voor het groot onderhoud staat onder druk, door capaciteitsproblemen bij aannemers en leveranciers. Uitvoering van de projecten Groot Hertoginnelaan, Kocherplantsoen en Buitendijken staat nu gepland voor 2026/2027.

Verder wordt er een start gemaakt met de voorbereiding van diverse groot onderhoudsprojecten, dit na uitwerking van de afgelopen jaren gehouden hoofdriool-inspecties.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Riolering	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Regulier onderhoud en groot onderhoud	16.204	16.204	16.204	16.204
Investerings	1.696	14.914	1.742	122
Kapitaallasten	3.461	3.461	3.461	3.461

Gebouwen

Groot onderhoud

Het groot onderhoud wordt volgens de meerjarenonderhoudsbegroting (MJOB) uitgevoerd. Véolia is de contractpartij voor de werktuigbouwkundige installaties.

In 2026 worden de aanbestedingen gehouden voor de raamovereenkomsten voor inspectie en onderhoud van brandblusmiddelen & noodverlichting, brandmeldinstallaties en liften.

In 2026 moeten de duurzaamheidsmaatregelen vanuit het ESCo-project zijn afgerond. De verduurzamingsmaatregelen voor een groot deel van het reguliere areaal zijn in kaart gebracht en voor 4 geselecteerde gebouwen worden nu gedetailleerde onderzoeken uitgevoerd, zodat voor deze gebouwen de Dumava subsidie kan worden aangevraagd. Ondertussen worden bijvoorbeeld bij vervanging van verlichting en werktuigbouwkundige installaties op natuurlijke momenten duurzaamheidsmaatregelen uitgevoerd.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Gebouwen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Regulier onderhoud	186	186	186	186
Groot onderhoud (voorziening)	1.134	1.134	1.134	1.134
Investerings		2.500		
Kapitaallasten	359	359	359	359

Civiele Kunstwerken

Civiele Kunstwerken omvat bruggen, tunnels, damwanden en keermuren binnen de gemeente. Wij beheren deze objecten planmatig, gericht op veiligheid, beschikbaarheid en het voorkomen van kapitaalvernietiging.

Onderhoud

In 2025 en 2026 zijn alle civiele kunstwerken geïnspecteerd. Deze inspecties geven inzicht in de technische en visuele staat van de objecten en vormen de basis voor zowel het incidentele herstel als het planmatige onderhoud. Het areaal wordt op orde gebracht met correctief (incidenteel) onderhoud en op orde gehouden met preventief (planmatig) onderhoud. Daarnaast lost onze storingsdienst urgente storingen aan de beweegbare objecten op, zodat de beschikbaarheid gewaarborgd blijft.

Groot onderhoud

In 2026 wordt gestart, op basis van de meest recente inspecties, met de uitvoering van groot onderhoud. Vanaf 2027 zijn de meerjarige kosten voor structureel groot onderhoud inzichtelijk gemaakt in het meerjarenonderhoudsplan (MJOP).

Investeringsen

In 2026 is de bouwteamfase van de Prinses Irenebrug gestart. In deze fase bepaalt de aannemer samen met de gemeente de scope van de werkzaamheden. Deze werkwijze geeft in de uitvoeringsfase meer zekerheid over de te nemen maatregelen, de planning en de kosten. In het eerste kwartaal van 2027 start de uitvoering van de werkzaamheden aan de brug.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Civiele Kunstwerken	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Regulier onderhoud	360	360	360	346
Groot onderhoud (voorziening)	495	495	495	495
Investeringsen				
Kapitaallasten	317	317	317	317

Wegen

De uitvoering van onderhoudswerkzaamheden en/of de meerjarenplanning projecten staat al geruime tijd onder druk door capaciteitsproblemen bij de aannemers en leveranciers.

Grootschalige vervangingen en herinrichtingsprojecten

Er is een start gemaakt met de voorbereiding voor de projecten Graaf Wichmanlaan, Verlegging Mariahoeveweg, Weesperweg, Vestingplein (Muiden), entree Muiden zuidwest, Muiden vesting, van Wettumweg, Kocherplantsoen, Brinklaan Zuid en de Lorentzweg-Beatrixplantsoen. Er worden verkeerskundige aanpassingen uitgevoerd en groot onderhoud gepleegd. Een aantal projecten valt samen met rioleringswerkzaamheden.

Tevens is er een start gemaakt met de doorfietsroute Amsterdam-Hilversum. In 2027 zal de Slochterenlaan als fietsstraat in uitvoering gaan, de overige aansluitende wegvakken worden op termijn gerealiseerd.

Toegankelijkheid wegen

In het kader van inclusie en de uitvoering van de Visie Buitenruimte wordt de toegankelijkheid van de openbare ruimte verbeterd. Het gaat om de toegankelijkheid bij oversteeklocaties en stoepen, het in- en uitlopen van openbare voorzieningen en de halteringlocaties openbaar vervoer. Ook wordt in de ontwerpfase van een nieuw inrichtingsplan de toegankelijkheid van de openbare ruimte getoetst aan de hand van de CROW-richtlijnen.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Wegen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Regulier onderhoud	801	815	838	862
Groot onderhoud (voorziening)	2.086	2.086	2.086	2.086
Investeringsen	107	9.095	1.755	47
Kapitaallasten	2.515	2.515	2.515	2.515

Water

Water omvat onder andere watergangen, beschoeiingen/glooiingen en duikers binnen de gemeente. Wij beheren deze objecten planmatig, gericht op veiligheid, beschikbaarheid en het voorkomen van kapitaalvernietiging.

Onderhoud

Alle water-assets zijn geïnspecteerd. Deze inspecties geven inzicht in de technische en visuele staat van de objecten en vormen de basis voor zowel het incidentele herstel als het planmatige onderhoud.

Wij brengen het areaal op orde met correctief (incidenteel) onderhoud en houden het areaal vervolgens op orde met preventief (planmatig) onderhoud.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Water	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Regulier onderhoud en groot onderhoud	287	287	287	287
Investerings				
Kapitaallasten	45	45	45	45

Groen

Het onderhoud wordt uitgevoerd door de gemeente zelf of door externe partijen. Bij onderhoud wordt er onderscheid gemaakt tussen cyclisch (jaarlijks terugkerend) en incidenteel onderhoud. Eén van de doelstellingen is om het groenareaal arbeidsarmer in te richten. Ook wordt de ontwikkeling van de Japanse duizendknoop, de reuzenberenklauw en de verspreiding van eikenprocessierups nauwlettend gemonitord.

Meerdere, onvermijdelijke, aanbestedingen in afgelopen jaren hebben geresulteerd in een substantieel hoger prijsniveau. Social return is een vast onderdeel van de contracten en een deel van het onderhoud is ook direct uitgezet bij organisaties met een maatschappelijke inslag.

Vervangingen

Bij de herinrichting van groen is het uitgangspunt gevarieerde beplanting en bomen (meer biodiversiteit). De uitvoering gebeurt nog steeds ook op basis van het biodiversiteitsactieplan. Dit is in 2024 gestart en sindsdien elk jaar verder uitgebreid. De reconstructies of vervangingen worden beschouwd als investeringen. Voor een belangrijk deel zijn dit bomen. Elk jaar wordt een kwart van de bomen geïnspecteerd op veiligheid. Hieruit volgen de jaarlijkse vervangingen binnen het bomenbestand. Vanwege klimaatverandering moeten we structureel meer water geven om de nieuwe aanplant te laten aanslaan. Dergelijke veranderingen monitoren we nauwlettend.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Groen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Regulier onderhoud en groot onderhoud	2.760	2.709	2.658	2.366
Investerings	475	1.026	537	350
Kapitaallasten	275	275	275	275

Spelen

Speelvoorzieningen (toestellen en ondergrond) worden periodiek geïnspecteerd op veiligheid. Waar nodig treffen we correctieve herstelmaatregelen.

Vervangingen

Jaarlijks wordt een deel van de speeltoestellen en ondergronden vervangen vanwege schade, veroudering of einde levensduur. Bij vervangingen of herinrichting wordt gekeken of er in de directe omgeving speelmogelijkheden zijn of gecreëerd kunnen worden, vanuit de wens om te komen tot bespeelbaarheid van de openbare ruimte. In een aantal gevallen kan de bestaande aansluitende speellocatie kleiner of anders ingericht worden of zelfs vervallen.

Buurtparticipatie is een onderdeel binnen de ontwerp- en inrichtingselementen. Herinrichtingen worden vroegtijdig aan de buurt kenbaar gemaakt middels bewonersbrieven en de gemeentelijke website. Er wordt eveneens rekening gehouden met de inclusieve samenleving. Daar waar mogelijk wordt de speelvoorziening

aangepast om beter aan te sluiten op de leeftijdscategorie en de speelbehoefte vanuit de omgeving. Waar mogelijk worden toestellen en materialen hergebruikt.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Speelvoorzieningen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Regulier onderhoud en groot onderhoud	203	203	203	203
Investerings	191	209	148	110
Kapitaallasten	222	222	222	222

Sport

Sport is een belangrijk onderdeel van het leven van veel inwoners; er is een ruim aanbod aan mogelijkheden.

Onderhoud

Het periodiek onderhoud wordt uitgevoerd volgens het in 2025 vastgestelde beheerplan. Er wordt voor gezorgd dat de sportcomplexen functioneel, schoon en veilig zijn. Velden en banen zijn ingericht en functionerend volgens bondsnormen van de betreffende sporttakken. In Gooise Meren zijn dit: voetbal, hockey, tennis, rugby, handbal, korfbal, atletiek en honk-/softbal. Er zijn verenigingen die een deel van het (klein) onderhoud zelf uitvoeren. Hier krijgen zij een vergoeding voor. Net als voor al het andere onderhoud, houdt de gemeente toezicht op de kwaliteit van het onderhoud door deze verenigingen.

Groot onderhoud en vervangingen

Groot onderhoud en vervangingsinvesteringen zullen uitgevoerd worden volgens de planning uit het meerjarenonderhoudsplan. In 2027 betekent dit dat er aan de volgende velden gewerkt gaat worden: veld 2 van HC Naarden, veld 2 voor voetbal Bredius Muiden en velden 2 en 3 van HCAW.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Buitensportaccommodaties	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Regulier onderhoud en groot onderhoud	942	942	942	942
Investerings	1.458	466	735	
Kapitaallasten	1.145	1.145	1.145	1.145

Begraafplaatsen

Begraafplaatsen zijn locaties waar al eeuwenlang afscheid wordt genomen van dierbare overledenen. Begraafplaatsen dienen dan ook om verschillende redenen tot waardevolle monumenten te worden gerekend. Vaak zijn er fraai beeldhouwde gedenktekens te vinden of zijn er personen begraven die op lokaal of nationaal niveau een belangrijke rol hebben gespeeld. Bovendien hebben nogal wat begraafplaatsen een parkachtig karakter of zijn zelfs als zodanig aangelegd en zijn er bijzondere of zeldzame bomen en heesters te vinden.

Groot onderhoud en vervangingen:

Het jaarlijkse onderhoud is gericht op het in stand houden van het huidige areaal. Vanuit het exploitatiebudget wordt daarnaast jaarlijks op bescheiden schaal areaal halfverharding omgevormd naar gazon, wordt onderhoud gepleegd aan gemeentelijke historische grafmonumenten en worden er jaarlijks enkele publieksmomenten voor nabestaanden en belangstellenden georganiseerd.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Begraafplaatsen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Regulier onderhoud en groot onderhoud	342	342	342	342
Investerings				
Kapitaallasten	52	52	52	52

(Straat)meubilair

Onderhoud

Het beheer en onderhoud van het straatmeubilair vindt dagelijks plaats. Het gaat om verschillende voorzieningen zoals afvalbakken, fietsvoorzieningen, zitbanken, informatieborden,abri's, hekwerken, verkeersborden en straatnaamborden. Het onderhoud spitst zich toe op het gangbaar, schoon, gebruiksgemak en veilig houden van al het (straat)meubilair. De meldingen van bewoners of weggebruikers worden geregistreerd en zo snel mogelijk opgelost. Het klein dagelijks onderhoud wordt hoofdzakelijk door onze eigen buitendienst medewerkers uitgevoerd. Daarnaast kunnen de contractaannemers en/of leveranciers ingezet worden bij omvangrijkere herstelwerkzaamheden of piek momenten. Door het realiseren van het project Comeniushof, de Krijgsman en drie dierenweides is de omvang van het te beheren en onderhouden (straat)meubilair toegenomen. In het beheerareaal staan ongeveer 12.000 verkeers- en straatnaamborden. Aan de hand van de schouwresultaten en meldingen worden werkzaamheden uitgevoerd, zoals het rechtzetten, schoonmaken, vervangen en/of bijplaatsen. De houten zitgedeeltes van de zitbanken worden in het voorjaar gereinigd, geschilderd en/of vervangen. Verder wordt ervoor gezorgd dat de kruismarkeringen ten behoeve van invalideparkeerplaatsen en oplaadlocaties goed zichtbaar blijven.

Groot onderhoud / sanering

Om een duidelijker en overzichtelijker verkeersbeeld en minder verrommeling op straat te krijgen, is er een inventarisatie en inspectie op beeldkwaliteit van de verkeersborden uitgevoerd. Verkeerskundigen hebben vervolgens de mogelijkheden voor een sanering van de verkeersborden bepaald. De uitvoering van deze sanering is in Muiden en Muiderberg gerealiseerd. In april 2026 is gestart in Naarden, in 2027 wordt de uitvoering in Bussum opgepakt. De sanering van de verkeersborden wordt uitgevoerd door een externe contractpartij. Om de veiligheid van de weggebruiker te waarborgen is langs de Maxisweg een 324 meter lange vangrail geplaatst, waardoor het voet/fietspad fysiek gescheiden is van de rijweg. In het beheerareaal staan ongeveer 900 afvalbakken, volgens het vastgestelde afvalbakken plan. De 73 openbare kunstobjecten worden jaarlijks onderhouden door de contractaannemer.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

(straat)Meubilair	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Regulier onderhoud en groot onderhoud	245	245	245	245
Investerings	250			
Kapitaallasten	19	19	19	19

Verlichting & verkeersregelininstallaties (VRI)

Onderhoud openbare verlichting

Binnen het beheerareaal van de gemeente Gooise Meren staan circa 11.400 lichtmasten. Storingen en schades worden wekelijks afgehandeld. Daarnaast vinden inspecties plaats aan klassieke lichtmasten en elektrakasten. De naar aanleiding van de inspecties in 2026 geconstateerde gebreken worden in 2027 verholpen. Tevens wordt verouderde verlichting vervangen door duurzame ledverlichting.

Onderhoud verkeersregelininstallaties (VRI)

Een deel van de verkeersregelinstallaties wordt komend jaar preventief onderhouden. Hierbij worden onder andere de buiteninstallaties gereinigd en de detectielussen doorgemeten. Meldingen van storingen worden doorgegeven aan de onderhoudsaannemer, die verantwoordelijk is voor het verhelpen van de storingen en het herstellen van de installaties. Het preventief onderhoud aan de verkeersregelinstallaties wordt doorlopend uitgevoerd. De belangrijkste kruispunten worden jaarlijks preventief onderhouden, de overige reguliere kruispunten eens per twee jaar en voetgangers- en fietsersoversteekplaatsen (VOP/GOP) eens per vier jaar. Deze onderhoudsstrategie zorgt voor een evenwichtige spreiding van werkzaamheden en kosten over de jaren. Door jaarlijks een combinatie van de meest kritische kruispunten en een deel van het overige areaal preventief te onderhouden, blijven de onderhoudskosten beheersbaar en voorspelbaar. Daarnaast wordt hiermee voldoende capaciteit geborgd voor de verwerking van inspectierapportages en het uitvoeren van de daaruit voortvloeiende vervolgmaatregelen.

Onderhoud markt- & evenementenkasten

Voor alle markt- en evenementenkasten wordt in 2027 een volledige NEN 3140-inspectie uitgevoerd. Hiermee wordt de elektrische veiligheid gewaarborgd en vastgesteld of de installaties voldoen aan de geldende normen. Eventuele tekortkomingen worden hersteld, zodat de installaties veilig en goedgekeurd kunnen worden gebruikt.

Onderhoud parkeerapparatuur straat en garages

Voor het beheer en onderhoud van de parkeerapparatuur is een integrale parkeerketen ingericht. Binnen deze nieuwe werkwijze voert dienstverlener P1 de operationele werkzaamheden uit, waaronder het verhelpen van storingen aan parkeerapparatuur en de inning van parkeeropbrengsten. De dienstverlening wordt namens de gemeente gemonitord door een parkeerregisseur.

In het tweede Voortgangsverslag 2026 is een verhoging van de onderhoudsbudgetten aangevraagd om de kosten van deze dienstverlening te kunnen dekken. Vanaf de begroting 2027 worden de hogere kosten structureel opgenomen binnen de budgetten voor parkeren.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Verlichting & verkeersregelinstallaties, marktkosten en parkeerapparatuur	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Regulier onderhoud en groot onderhoud	1.075	1.075	1.075	1.075
Investerings	1.671	1.645	320	34
Kapitaallasten	348	348	348	348